נספח 1

21	ברעם	עוזי	שר התיירות לשעבר
22	גולדמן	מיכה	סגן שר החינוך
23	גולדשמידט	אלי	ח"כ לשעבר
24	גולן	אראלה	ח"כ לשעבר
25	גולן	יאיר	יו"ר מפלגת העבודה וסגן שרת הכלכלה לשעבר
26	גלאון	זהבה	ח"כ לשעבר
27	גרמן	יעל	שרת הבריאות לשעבר
28	וילן	אבשלום (אבו)	ח"כ לשעבר
29	וילף	עינת	ח"כ לשעבר
30	זולי	ניסים	ח"כ לשעבר
31	חזן	נעמי	ח"כ לשעבר
32	חיימוביץ	מיקי	ח"כ לשעבר
33	חנין	דב	ח"כ לשעבר
34	חסון	אכרם	ח"כ לשעבר
35	חרמש	שי	אב שכול וח"כ לשעבר
36	חשאי	יהודה	ח"כ לשעבר
37	טריף	סלאח	שר לשעבר
38	טרכטנברג	מנואל	ח"כ לשעבר
39	יצחק הלוי	מאיר	סגן שרת החינוך
40	יתום	דני	ח"כ לשעבר
41	כבל	איתן	שר לשעבר
42	כהן	רן	שר הכלכלה לשעבר
43	כץ עוז	אברהם	שר החקלאות לשעבר
44	לבני	אתי	ח"כ לשעבר
45	לסקי	גבי	ח"כ לשעבר
46	מאור	ענת	ח"כ לשעבר
47	מג'אדלה	ראלב	שר המדע התרבות והספורט
48	מואטי	אמילי	ח"כ לשעבר
49	מולה	שלמה	ח"כ לשעבר
50	מטלון	משה (מוץ)	ח"כ לשעבר
51	מראענה	איבתיסאם	ח"כ לשעבר
52	מרגלית	אראל	ח"כ לשעבר
53	מרציאנו	יורם	ח"כ לשעבר
54	נוקד	אורית	שרת החקלאות לשעבר
55	נחמיאס ורבין	איילת	ח"כ לשעבר
56	ניסנקורן	אבי	שר המשפטים לשעבר
57	סבטלובה	קסניה	ח"כ לשעבר
58	סוויד	רויטל	ח"כ לשעבר
59	סלאלחה	עלי	ח"כ לשעבר
60	סנה	אפרים	ח"כ לשעבר
61	סעד	סלאח	ח"כ לשעבר
62	פדידה	לאה	ח"כ לשעבר
63	פולישוק - בלוך	מלי	ח"כ לשעבר
64	פורז	אברהם	שר הפנים לשעבר
65	פינס - פז	אופיר	שר הפנים לשעבר
66	פרומן	אורלי	ח"כ לשעבר
67	פרי	יעקב	שר המדע והטכנולוגיה לשעבר
68	פריג'	עיסאווי	שר לשיתוף פעולה איזורי לשעבר
69	צבן	יאיר	ח"כ לשעבר
70	צור	דוד	ניצב בדימוס
71	קול	עדי	ח"כ לשעבר
72	קריב	יפעת	ח"כ לשעבר
73	רוזין	מיכל	ח"כ לשעבר

74	רוזנטל	מיקי	ח"כ לשעבר
75	רון משה	יעל	ח"כ לשעבר
76	רונן	נחמה	ח"כ לשעבר
77	רז	מוסי	ח"כ לשעבר
78	רשף	צלי	ח"כ לשעבר
79	שטרית	שמעון	שר הכלכלה לשעבר
80	שי	נחמן	שר התפוצות לשעבר
81	שכיב	שאנן	אב שכול וח"כ לשעבר
82	שמולי	איציק	שר הרווחה לשעבר
83	שפיר	סתיו	ח"כ לשעבר
84	שפע	רם	ח"כ לשעבר
85	שפק	נירה	ח"כ לשעבר

מתקפת השבעה באוקטובר מחייבת הקמת ועדת חקירה ממלכתית

מבוא

חצי שנה לאחר שארגון הטרור חמאס פשט על יישובים ישראלים והרג באזרחיהם באופן מחריד וחסר תקדים, השיח הציבורי בישראל ממשיך לעסוק בהיבטים השונים של האסון ובניסיון להבין את הסיבות לתוצאותיה החמורות של המתקפה, שלא ניתן לראותן אלא ככישלון הגדול בתולדות המדינה בהגנה על חיי אזרחיה. גם המחאה הציבורית נגד הממשלה מתעצמת בזמן שיותר מ-130 ישראלים עודם חטופים בעזה, מאות אלפי ישראלים מפונים מבתיהם, והמלחמה נמשכת במחירים בלתי נסבלים, מבלי שמסתמן פתרון נראה לעין. על רקע כל אלה ובפרט לאור העובדה שראש הממשלה נתניהו לא לקח אחריות באופן ציבורי על המחדל, העיסוק בהקמתה של ועדת חקירה עצמאית הוא בלתי נמנע.

מסמך זה עוסק בסוגיית הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית בעקבות מתקפת השבעה באוקטובר ובהקשר הפוליטי והמשפטי לקיומן של ועדות חקירה בישראל באופן כללי. השאלה האם ראוי להקים ועדת חקירה בנושא מתקפת השבעה באוקטובר נבחנת הן לנוכח נסיבות המתקפה עצמן והן לאור התשתית המשפטית הקשורה לתנאים ולהצדקות למינוי ועדות חקירה. שאלת ההיתכנות של הקמת ועדת חקירה כזו נבחנת גם היא על בסיס המחקר במדע המדינה על החלטות כאלה באופן כללי, הנסיבות הפוליטיות שנוצרו בעקבות המתקפה, התנהלותו של ראש הממשלה נתניהו ביחס למתקפה, וההימנעות החריגה של ממשלות בראשותו מהקמת ועדות חקירה לאורך שנים.

כפי שיראה המסמך, **מתקפת השבעה באוקטובר עונה על הקריטריונים המצדיקים הקמת ועדת חקירה, בשל משבר האמון העמוק שיצרה ביחס לתפקידה היסודי ביותר של המדינה – ההגנה על חיי אזרחיה. מכיוון שהאחראים הפוטנציאליים לכישלון שאיפשר את המתקפה כוללים את כל ההנהגה המדינית והביטחונית, דרושה חקירה עצמאית מבחינה מוסדית, דרישה אשר רק ועדת חקירה ממלכתית עונה עליה.**

בה בעת, ברור כי הסיכוי שממשלת נתניהו הנוכחית תמנה ועדה כזו נמוך מאד, מסיבות המפורטות בהמשך המסמך וקשורות הן בסירוב ההנהגה הפוליטית ובראשה נתניהו לקבל אחריות, והן בשל העובדה כי חקירה עצמאית של מחדלים נועדה לחזק את מוסדות המדינה ולהשיב את האמון בהם על פני שימור כהונתם של נושאי משרות פוליטיות וציבוריות – תפיסה ממלכתית המנוגדת למדיניות המוצהרת של נתניהו והממשלה, גם לאחר השבעה באוקטובר. **לכן, יש הכרח בדרישה ציבורית פעילה לועדת חקירה ממלכתית ובשמירה על רמת בולטות גבוהה של הנושא על סדר היום, אשר הוכחו בעבר כתורמות לסיכוי למינוי וועדה.**

ועדות חקירה: הגדרה ורקע היסטורי

ועדת חקירה היא גוף ציבורי מעין-שיפוטי, המוקם על פי חוק, שתפקידו לקיים חקירה עצמאית של אירועים חריגים, הכרוכים במשבר אמון במסגרות הממשל הקיימות.[1] ועדות כאלה קיימות, בגרסאות שונות, במדינות דמוקרטיות רבות, כאשר המכנה המשותף שלהן הוא היותן מוסד אד-הוק (המוקם לצורך החקירה ומתפרק עם השלמתה), חיצוני לרשות המבצעת (ובד"כ גם המחוקקת), שהקמתו נתונה להחלטת הממשלה או שר/ה בה, ומטרתו חקירה של אירוע-עבר באופן פומבי.[2]

למרות העובדה שבמדינות דמוקרטיות קיימים גופים רבים העוסקים בחקירת אירועים כחלק משגרת עבודתם (כגון משטרה, ארגוני בטחון וביון, רשויות מס, גופים רגולטוריים וכו'), ועדת חקירה נדרשת בהקשר של אירועים חריגים בהיקפם ובחומרתם. אירועים כאלה מחייבים הרכב חקירה הכולל תחומי מומחיות מגוונים, שאינם קיימים בקרב גופי חקירה רגילים. בנוסף, אירועים מסוג זה מערבים משבר אמון במוסדות ומעוררים פעמים רבות שאלות לגבי אחריותם האפשרית של נושאי משרות שלטוניות אשר גופי חקירה רגילים כפופים אליהם.

בבריטניה של תחילת המאה העשרים, קושי זה לחקור באופן יעיל אירועים חריגים ולזכות באמון ציבורי בתהליך החקירה ותוצאותיו הוביל לחקיקת חוק ועדות החקירה של 1921, אשר שימש כמודל גם לחקיקה הישראלית בנושא.[3] בדומה להקשר הפוליטי הבריטי, גם בישראל קדמו לחקיקה זו ניסיונות בלתי מוצלחים לחקור אירועים שעירבו נושאי משרות שלטוניות. השערורייה הפוליטית באשר לאחריותם של שרים בממשלה ובכירים במערכת הבטחון ל"עסק הביש" – פעולה ביטחונית כושלת במצרים ב-1954 – הובילה להכרה ציבורית בצורך בגוף חקירה בעל סמכויות, עצמאי ואמין, המתאים לחקור אירועים חמורים המערבים משבר אמון.[4] חוק ועדות החקירה שנחקק ב-1968 יצר בישראל את המסגרת המשפטית הראשונה והמרכזית לוועדות חקירה.

מטרות החקירה

חוק ועדות החקירה קובע שניתן לשקול הקמה של ועדת חקירה ממלכתית לחקירת "ענין בעל חשיבות ציבורית חיונית באותה עת".[5] באופן כללי יותר ניתן לומר שהקמת ועדת חקירה מהווה תגובה אפשרית

---

[1] אביגדור קלגסבלד, ועדות חקירה ממלכתיות, שריגים לאון: נבו הוצאה לאור (2001); יפעת הולצמן-גזית ורענן סוליציאנו-קינן אמת או ביקורת: אמון הציבור בוועדות חקירה ושינוי עמדות יחס לאירוע הנחקר – דוח ועדת וינוגרד כמקרה-בוחן, **משפט וממשל**, י"ג, 225 (2011).

[2] Sulitzeanu-Kenan R. If they get it right: An experimental test of the effects of the appointment and reports of UK public inquiries, *Public Administration* 84(3): 623-653 (2006).

[3] תהליך זה התרחש בעקבות פרשת מרקוני (Marconi) שהחלה בחשדות לשחיתות מצד שרים בממשלה הבריטית במסגרת מכרז ממשלתי גדול ב-1911. בסיום חקירה של ועדת חקירה פרלמנטרית, שהרכבה נקבע לפי מפתח מפלגתי, התפרסמו שני דו"חות, של דעת רוב ודעת מיעוט, אשר נחלקו באופן ברור לפי קווים מפלגתיים. לפרטים, ראו: Donaldson, F. (2011). *The Marconi Scandal*. Bloomsbury Publishing.

[4] לפירוט ראו: קלגסבלד, לעיל ה"ש 1: עמ' 78-71.

[5] קלגסבלד, לעיל ה"ש 1.

של המדינה לאירועים חמורים, המערבים משבר אמון במוסדות וזוכים לתשומת לב ציבורית רחבה.[6] ראשית, חומרת האירועים משליכה על הצורך בחקירה לטובת בירור האמת והפקת לקחים, לרבות ייחוס אחריות; שנית, משבר האמון במוסדות הקיימים מהווה הצדקה לקיום חקירה שהינה עצמאית ממוסדות חקירה רגילים. ושלישית, תשומת הלב הציבורית היא עדות לחשיבות האירוע, ומהווה הצדקה נורמטיבית מרכזית להקמת ועדת חקירה. העניין הציבורי באירוע לרוב גם מקשה על הממשלה להתנגד למינוי הוועדה, כאשר חבריה עלולים לשאת באחריות לאירוע הנחקר, כפי שיפורט להלן.

א. בירור עובדתי והפקת לקחים

הצורך בחקירה לטובת בירור העובדות והפקת לקחים מושתת על ההבנה שתהליכי שיפור מחייבים בירור עובדתי והבנה של הגורמים לכשלים, והסקת מסקנות מקצועית מגורמים אלה לצורך הפקת לקחים אשר יישומם יקטין את הסיכון לכשלים דומים בעתיד.[7] כאשר מדובר בכשלים מערכתיים יש צורך בתהליך למידה המשלב נקודות מבט שונות ותובנות מתחומי ידע שונים, כדי לבנות תמונה מדויקת ככל האפשר של העובדות המרכזיות והבנה של משמעותן. תהליך כזה מאפשר להעריך את התרומה של גורמים ואירועים שונים לתוצאות, על ידי בחינת טיב הביצוע של פרטים וארגונים ביחס לאמות מידה, מטרות וערכים, ולהפיק מכל אלה הסברים מבוססים לעובדות שביסוד האירוע הנחקר. הסברים כאלה, כאמור, מאפשרים הפקת לקחים נכונה יותר, המובילה לשיפור ביצועים ולהקטנת הסיכון לכשלים שהתבררו, ולקחים אלה עשויים גם לכלול הסקת מסקנות אישיות כלפי בעלי תפקידים, במידה שהתברר שכשלו בביצוע משימתם.

פונקציית החקירה היא מאפיין מרכזי של ועדות חקירה, המבדיל אותן מגופים שנועדו בעיקר להמליץ על מדיניות. כמו כן, בניגוד לגופי חקירה אחרים, מסקנותיה אינם מיועדים רק למוסדות המדינה פנימה, אלא גם לציבור באופן פומבי, שכן חלק מתכלית הקמתה של ועדת חקירה הוא לתת מענה למשבר אמון ציבורי במוסדות.[8] לחלק זה במטרות החקירה השלכות על התהליכים והמבנה של ועדת החקירה, ועל הדגש הניתן לעצמאותה המוסדית. עם זאת, יש להדגיש כי בעוד שמטרתה של ועדת חקירה הוא לחקור במטרה לקבוע תשתית עובדתית, לרבות האפשרות להמליץ המלצות ביחס למדיניות ולאחריות אישית, היא לא נועדה ליישם המלצות אלה. יישום צעדי מדיניות הנובעים ממסקנות החקירה נתון לשיקול דעתו של הגורם הממנה, כלומר הממשלה.[9] הבחנה זו חשובה, שכן היא תוחמת את רמת הציפיות הסבירה מועדות חקירה, וכתוצאה מכך גם את האופן בו יש להעריך את תרומתן. למשל,

---

[6] D. Elliot & M. McGuinness, Public Inquiry: Panacea or Placebo, *Journal of Contingencies & Crisis Management*, 10: 14 (2002); R. Sulitzeanu-Kenan Reflections in the Shadow of Blame: When Do Politicians Appoint Commissions of Inquiry, *British Journal of Political Science* 40(3): 613-643 (2010).

[7] C. F. Parker & D. Sandler September 11 and Polst-Crisis Investigation: Elliot & McGuinness, לעיל ה"ש 7; Exploring the Role and Impact of the 9/11 Commission, in Governing After Crisis: The Politics of Investigation, Accountability and Learning (A. Boin, A. McConnell & P. 'tHart Eds.) 255, 260 (2008) ; G. Howe, The Management of Public Inquiries, *Political Quarterly* 70: 294 (1999).

[8] קלגסבלד, לעיל ה"ש 1: עמ' 17; Sulitzeanu-Kenan, לעיל ה"ש 2.

[9] סגל זאב, ועדת חקירה מכוח חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968: מעמדה הקונסטיטוציוני ומתחם הלגיטימיות לפעולתה, **מחקרי משפט** ג', עמ' 246-199 (1984); קלגסבלד, לעיל ה"ש 1: עמ' 9-328.

העובדה שחלק מהמשברים שנחקרו בעבר על ידי ועדות חקירה לא הבילו לשינוי מדיניות משמעותי, אינה מצביעה בהכרח על מגבלה או חסרון של ועדות החקירה עצמן, שכן קביעת מדיניות נתונה בידי הרשות המחוקקת והמבצעת, ויישומה נתון בידי ממשלות וגופי הביצוע העומדים לרשותן.

ב. עצמאות החקירה ושיקום אמון הציבור

ועדת החקירה המודרנית מדגישה את עצמאות החקירה. דרך מרכזית ליישום עצמאות חקירה היא על ידי עריכתה בידי גוף חקירה הנהנה מעצמאות מוסדית ואישית גבוהה, ולא באמצעות מוסדות פוליטיים או כאלה הכפופים להם. הסיבה להפרדה מוסדית זו נובעת מהעובדה שהחקירה מערבת לעתים קרובות שאלות הנוגעות למדיניות והחלטות של נושאי משרה פוליטיים. לכן, ההנחה היא שבנסיבות של משבר אמון במוסדות הממשל, רק גורם עצמאי ובלתי תלוי במוסדות הפוליטיים יזכה לאמון הציבור ויוכל לשקם את הלגיטימציה של מוסדות המדינה בטווח הארוך.[10]

הציפייה שחקירה, במסגרתה עשויים להתברר כשלים, טעויות ולעתים אף פעולות בזדון, תתרום לשיקום אמון הציבור, מבוססת על ההבחנה בין אמון במוסד כזה או אחר ובנושאי המשרה העומדים בראשו בנקודת זמן מסוימת, ובין אמון במוסדות המדינה בטווח הארוך. הרעיון בבסיס ההסדר הוא שכשלים עשויים תמיד להתרחש, ולכן יש צורך במנגנונים המזהים כשלים אלה באופן יעיל ומדויק, ומסייעים בכך לתקנם. הידיעה שקיימים מנגנוני תיקון כאלה, כחלק מהמסגרת המוסדית של המדינה, צפויה לחזק את רמת האמון של אזרחים באיכות התפקוד של מוסדות השלטון. **זהו רעיון ממלכתי מובהק, המעמיד את החשיבות של איכות התפקוד של מוסדות, ושל אמון הציבור בהם, מעל החשיבות הנתונה למידת הערכתו לנושאי המשרה הספציפיים, העומדים בראש מוסדות אלה באופן זמני.**

סוגי ועדות בישראל

בישראל, בדומה למדינות אחרות, קיימים מספר סוגים של ועדות חקירה,[11] אך החוק מציע שתי חלופות לוועדות חקירה עצמאיות, שנועדו לחקור אירועים חמורים המערבים משבר אמון במוסדות וזוכים לתשומת לב ציבורית רחבה. הראשונה שבהן היא ועדת חקירה ממלכתית, מכוח סעיף 1 לחוק ועדות חקירה (1968), והשנייה היא ועדת בדיקה ממשלתית, לפי סעיף 8א' לחוק הממשלה (2001).

מרבית ועדות החקירה שהוקמו בישראל הינן ועדות חקירה ממלכתיות. דוגמאות בולטות לוועדות חקירה ממלכתיות הן ועדת אגרנט לחקירת המידע, ההערכות וההחלטות של הגורמים הצבאיים והאזרחיים שקדמו למלחמת יום הכיפורים (1973), ועדת שמגר לחקירת רצח ראש-הממשלה רבין (1995), וועדת נאור-ברלינר לחקירת אסון מירון (2021). ההחלטה אם למנות ועדת חקירה ממלכתית מתקבלת על ידי הממשלה. עניין המצדיק הקמת ועדת חקירה ממלכתית מוגדר כ"עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיובית אותה שעה", והממשלה היא גם הקובעת את גבולות הנושאים שיכללו

[10] לעיל ה"ש 1: עמ' 20; הולצמן-גזית וסוליציאנו-קינן, לעיל ה"ש 1: עמ' 235-236.
[11] לפירוט ראו: הולצמן-גזית וסוליציאנו-קינן, לעיל ה"ש 1: עמ' 242-248.

בחקירה (מנדט הועדה). לאחר שמתקבלת החלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, נשיא/ת בית-המשפט העליון ממנה את יו"ר הועדה ואת חבריה.[12] על פי החוק יו"ר הועדה חייב להיות שופט מחוזי או עליון, בפועל או בדימוס.

לעומת זאת, ועדת בדיקה ממשלתית יכולה להתמנות על ידי שר "לבדיקת נושא או אירוע מסוים המצוי בתחום אחריותו".[13] השר הממנה (או הממשלה) הם הממנים את ראש הועדה וחבריה.[14] כיו"ר הועדה יכול לכהן כל אדם, או שופט בדימוס (מכל ערכאה). במידה שבראש הועדה עומד שופט,[15] יכול שר המשפטים להחיל לגבי ועדת הבדיקה הממשלתית חלק מהסמכויות המוקנות לועדת חקירה ממלכתית. ועדת בדיקה ממשלתית הנהנית מהסמכה כזו מתאפיינת בעצמאות מוסדית משמעותית. דוגמא בולטת לועדת בדיקה ממשלתית היא ועדת וינוגרד לבדיקת אירועי המערכה בלבנון ב-2006. עם זאת, מספר הבדלים בין שני סוגי הועדות יוצרים עצמאות מוסדית רבה יותר לועדת חקירה ממלכתית על פני ועדת בדיקה ממשלתית, גם כאשר עומד בראשה שופט. אלה נוגעים בעיקר לדרך מינוי חברי הוועדה, כאמור, ולכך ששיקול הדעת ביחס לפרסום מסקנות החקירה נתון לועדה במקרה של ועדת חקירה ממלכתית, ובמקרה של ועדת בדיקה ממשלתית, קובע זאת הגורם הממנה (שר/ממשלה).

מתקפת השבעה באוקטובר מחייבת הקמת ועדת חקירה ממלכתית

על בסיס הטעמים לקיום ועדות חקירה באופן כללי ובישראל בפרט, הרי שהצורך בוועדת חקירה לבירור נסיבות מתקפת השבעה באוקטובר מדבר בעד עצמו. מן הפן המשפטי, חוק ועדות חקירה קובע שהממשלה מוסמכת להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקירת "עניין בעל חשיבות ציבורית חיונית באותה עת". אין ספק שאירוע זה מהווה פרשה עובדתית מוגדרת (בניגוד לשאלת מדיניות כללית), שבמרכזה מוסדות ציבוריים ובעלי תפקידים בהם. מקובל לפרש סעיף זה כמחייב שהחשיבות של אותו ענין תהיה רבה במידה יוצאת דופן, ותתאפיין בסערה ציבורית המלווה משבר אמון עמוק.[16]

אין זה קשה לקבוע כי מתקפת השבעה באוקטובר על כל מאפייניה יצרה משבר אמון חסר תקדים. היא כללה פלישה של כ-2000 לוחמי חמאס ועוד מאות תושבים עזתים בעקבותיהם לתוך שטח ישראל, בחסות שיגור אינטנסיבי של אלפי רקטות. הפולשים הרגו ללא הבחנה כ-1,200 אזרחים, שוטרים וחיילים, וחטפו למעלה מ-200 אזרחים וחיילים לעזה.[17] זהו ללא ספק האירוע החמור ביותר שהתרחש

---

[12] יו"ר ועדת חקירה ממלכתית צריך להיות שופט של בית-המשפט העליון או בית-משפט מחוזי, או שופט כאמור שיצא לגמלאות או שפרש.

[13] סעיף 8א לחוק הממשלה, תשס"א-2001.

[14] יש לציין כי במרבית המדינות בהן קיימות ועדות חקירה דומות, סמכות המינוי של חברי הוועדה נתונה לגורם הממנה (שר/ה או הממשלה), וההסדר הישראלי המוציא סמכות זו במקרה של ועדת חקירה ממלכתית הוא חריג באופן השוואתי. בנוסף, במחקר שבחן את רמת האמון הציבורי בועדת וינוגרד (שהייתה ועדת בדיקה ממשלתית בראשון שופט) לא נמצא כי לזהות הגורם הממנה את חברי הועדה הייתה השפעה משמעותית, אלא רק לכך שמונה שופט כראש הועדה. ר' בעניין זה: R. Sulitzeanu-Kenan & Y. Holzman-Gazit, Form and Content: Institutional Preferences and Public Opinion in a Crisis Inquiry, *Administration & Society* 48(1), 3-30 (2016).

[15] יו"ר ועדת בדיקה יכול להיות כל אדם, או שופט בדימוס (מכל ערכאה).

[16] קלגסבלד, לעיל ה"ש 1: עמ' 113.

[17] עמוס הראל, חצי שנה אחרי, חלקי הפאזל של ה 7 באוקטובר מתחברים, **הארץ** (29.3.2024

ביום אחד בישראל מאז הקמתה, מבחינת מספר ההרוגים,[18] מספר החטופים, והעובדה ששטחים מסוימים מהשטח הריבוני של המדינה, לרבות יישובים אזרחיים, נכבשו לפרקי זמן שנעו בין שעות ועד מספר ימים. הפרסומים אודות עינויים, אונס ופגיעות קשות אחרות שהסבו מחבלי חמאס מגבירים עוד את היבט שבירת האמון וההפקרה שחוו האזרחים בידי המדינה.

משבר האמון שיצרה מתקפת השבעה באוקטובר הוא ביחס לתפקידה היסודי ביותר של המדינה – הגנה על חיי אזרחיה. משבר אמון זה משתקף בראש ובראשונה בפינוים המתמשך כבר שישה חודשים (בעת כתיבת שורות אלה) של כ-150 אלף אזרחים מיישובים בדרום ובצפון הארץ, בשל החשש שלא ניתן להבטיח את ביטחונם באזורים אלה; בביקוש חסר תקדים לרישיון להחזקת נשק מצד אזרחים; בקריאות של רבים להקדמת הבחירות; ובסקרי דעת קהל רבים שנערכו מאז השבעה באוקטובר, המצביעים על אובדן תמיכה במפלגות הקואליציה, ובעיקר במפלגת הליכוד.

לבסוף, מתקפת השבעה באוקטובר הפתיעה את מערכת הביטחון הישראלית. הייתה זו הפתעה מודיעינית שהובילה לכישלון מבצעי, בשל היערכות כוחות שלא התאימה לאיום בפועל. גורמי הבטחון, כגון צה"ל ושב"כ, נושאים באחריות ישירה לכישלונות אלה, אולם היקף האירוע מעלה שאלות רחבות יותר באשר למדיניות הישראלית ביחס לארגון חמאס, שקדמה למתקפת השבעה באוקטובר, מדיניות אשר הממשלה אחראית לה. מכיוון שהאחראים הפוטנציאליים לכישלון שאיפשר את מתקפת השבעה באוקטובר כוללים את כל ההנהגה המדינית והביטחונית, דרושה חקירה עצמאית מבחינה מוסדית, דרישה אשר רק ועדת חקירה ממלכתית עונה עליה. לפיכך, **אין ספק שמתקפת השבעה באוקטובר עונה על הקריטריונים המצדיקים הקמת ועדת חקירה ממלכתית**. אולם כאמור, ההחלטה באם למנות ועדת חקירה נתונה בידי הממשלה, והסיכוי שהממשלה הנוכחית תחליט להקים ועדה כזו נמוך מאוד, כפי שמוסבר בחלק הבא.

ההיתכנות להקמתה של ועדת חקירה למתקפת השבעה באוקטובר

באופן כללי ממשלות נוטות להימנע, ואף להתנגד להקמת ועדות חקירה לחקר משברים שהן עלולות לשאת באחריות בגינם. ככל שהמשבר כרוך בסיכון משמעותי יותר לאחריות אפשרית של גורמים בממשלה, פוחת הסיכוי שאותה ממשלה תמנה ועדת חקירה. מנגד, ככל שהעניין הציבורי במשבר עולה – עניין המשתקף בעוצמת הסיקור התקשורתי, השיח הציבורי הכללי, התבטאויות של אליטות (נבחרי ציבור), מחאה אזרחית וכו' – כך גובר הסיכוי שתתמנה ועדת חקירה.[19] הרתיעה של ממשלות ממינוי ועדת חקירה נובעת משתי סיבות מרכזיות. ראשית, עצם המינוי של ועדת חקירה מהווה הכרה בכך שהתרחש כשל או משבר, ובכך מונע את האפשרות להימנע מאשמה למשבר דרך הכחשה והסתרה

[18] נתוני תמותה ותחלת חיים, **אתר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.**

[19] Sulitzeanu-Kenan R, Blame Avoidance and Crisis Inquiries, in W.R. Thompson (ed). *Oxford Research Encyclopedia of Politics*, Oxford : Oxford University Press (2020). ;Sulitzeanu-Kenan, לעיל ה"ש 7

של הכשלים.[20] ושנית, הרתיעה הפוליטית קשורה לסיכון הנשקף ממסקנות הוועדה.[21] מאפיינים אלה של ההחלטה הפוליטית למנות ועדת חקירה משקפים שיקולים של הימנעות מאשמה. הסיכוי למינוי ועדה יורד ככל שהאירוע משליך יותר על אחריותם של גורמים בממשלה.

מתקפת השבעה באוקטובר מערבת אפשרות ממשית לאחריותם של הדרג המדיני, ולכן מידת הרתיעה של הממשלה ממינויה צפויה להיות גבוהה. בהקשר זה, בלטה מאז השבעה באוקטובר ההימנעות העיקשת של נתניהו לקבל כל אחריות לכישלון המדיני-בטחוני שאפשר את המתקפה. התעקשות זו בולטת לנוכח הצהרות מפורשות של ראשי מערכת הבטחון על אחריותם לכשל זה. הבוטות שבהיעדר לקיחת כל אחריות מצד נתניהו משתלבת היטב עם הרתיעה ממינוי ועדת חקירה, הן בשל כך שמינוי ועדה מהווה הכרה בקיומו של כשל, והן בשל כך שחקירה עצמאית עלולה לייחס את האחריות לאותו כשל לנתניהו ולממשלתו, ולא רק לדרגי הצבא והמודיעין.

בנוסף, בשל המרכזיות של ראש הממשלה נתניהו להחלטה להקים ועדת חקירה, ראוי לבחון את הרקורד שלו בהקשר זה, כדי להעריך את הסיכוי לכך. יש לציין שלמרות שנתניהו הוא ראש הממשלה שכיהן את התקופה המצטברת הארוכה ביותר – כ-17 שנים – אף ממשלה בראשותו לא מינתה ועדת חקירה, זאת למרות אירועים שלכאורה הצדיקו מינוי כזה, כגון אסון השריפה בכרמל ב-2010 בו נהרגו 44 אנשים, ואסון מירון (שוועדת החקירה בעניינו מונתה על ידי ממשלת בנט-לפיד). מאז יצירת המסגרת המשפטית להקמת ועדות חקירה ב-1968, מונו בישראל כ-20 ועדות חקירה (רובן ממלכתיות ומקצתן ועדות בדיקה ממשלתיות), כולן בשנים בהן נתניהו לא כיהן כראש ממשלה. ניתן לצפות שאילו ממשלות נתניהו היו דומות לממשלות ישראל האחרות בנטייתן למנות ועדות חקירה, היו מתמנות כ-8.7 ועדות חקירה במהלך תקופת כהונתו המצטברת של נתניהו.[22] העובדה שממשלות בראשותו לא מינו אפילו ועדה אחת מצביעה על התנגדות חריגה בעוצמתה לשימוש במוסד זה.

עוד יש לציין כי הבסיס הממלכתי המובהק של ועדת החקירה, המדגיש את הבטחת העמידות והתקינות של תפקוד מוסדות המדינה על פני שימור מעמדם של נושאי משרה פוליטיים ובירוקרטיים המנהלים אותם, עומד בסתירה להתנהלותו הבלתי-ממלכתית של נתניהו בשנים האחרונות, וביתר שאת מאז הקמת הממשלה ה-37 בראשותו לפני כשנה וקידום המהפכה המשטרית.

לכן, על אף הצורך הברור להקים ועדת חקירה ממלכתית לכשל שאפשר את מתקפת השבעה באוקטובר, הסיכוי שהממשלה הנוכחית תמנה ועדה כזו (בין אם ממלכתית או ועדת בדיקת ממשלתית בראשות שופט) הוא נמוך מאד. ועדה כזו תמונה, ככל הנראה, רק לאחר שתיבחר ממשלה אחרת.

---

[20] McGraw, K. ;Weaver, R. K. The politics of blame avoidance. *Journal of Public Policy*, 6(4), 371– 39 (1986) 8
M. Managing blame: An experimental test of the effects of political accounts. *American Political Science* Hood, C. *The Blame Game: Spin, Bureaucracy, and Self-Preservation in* (1991);;*Review*, 85(4), 1133–1157 *Government*. Princeton, NJ: Princeton University Press (2010).

[21] Sulitzeanu-Kenan, לעיל ה"ש 7.

[22] 20 ועדות חקירה לאורך 39 שנים (56 השנים מאז 1968 בניכוי 17 שנות כהונת נתניהו כראש ממשלה) משמען שבממוצע מונתה ועדת חקירה אחת כל שנתיים בקירוב.

יחד עם זאת, ככל שהאירוע המשברי יוצר אי-שקט ציבורי, כך עשויה הממשלה לבחור לרסן את הלחץ הציבורי עליה בכך שתמנה ועדת חקירה. רמת העניין הציבורי בנושא הכשלים שהביאו למתקפת השבעה באוקטובר גבוהה מאד. מיד לאחר המתקפה ובמשך חודשי הלחימה האינטנסיביים הראשונים בעזה, עניין ציבורי זה לא תועל ללחץ ציבורי משמעותי על הממשלה. אולם, עם המעבר לעימות בעוצמה נמוכה יותר במהלך החודשים פברואר-מרס 2024,[23] ובעיקר בהיעדר עסקה לשחרור החטופים ובהינתן אי-הודאות הביטחונית לגבי עתיד הסדרי הבטחון בעזה ובגבול הצפון, גובר הלחץ הציבורי והביקורת על הממשלה, מה שמגביר את הסיכוי למינוי ועדות חקירה. דרישה ציבורית פעילה לוועדת חקירה, ושמירה על רמה גבוהה של בולטות של הנושא על סדר היום, הוכחו כתורמות לסיכוי למינוי וועדה, ולכן יש טעם בהמשך המאמצים בכיוון זה.

כתיבה: רענן סוליציאנו-קינן, פרופ' למדיניות ציבורית, ביה"ס פדרמן למדיניות ציבורית, האוניברסיטה העברית

[23] עמוס הראל, לעיל ה"ש 17: בעת כתיבת שורות אלה סדר הכוחות בעזה הוא של כ-3 חטיבות בלבד.

נספח 3

צו חירום
בלי למרוח, בלי לטייח, בלי לכסת"ח!
צו חירום להקמת
ועדת חקירה ממלכתית
למחדלי ה-7 באוקטובר
אנו, חברות וחברי כנסת לשעבר מכל קצוות הקשת הפוליטית תומכים בהקמת ועדת חקירה ממלכתית למחדלי השבעה באוקטובר 2023.
✓ יו"ר הוועדה וחברי הוועדה ימונו על ידי נשיא בית המשפט העליון
✓ מסקנות הביניים של הוועדה יפורסמו לציבור בתוך חצי שנה מתחילת עבודתה
✓ הוועדה תפעל בשקיפות ודיוניה יהיו פתוחים לציבור וישודרו בשידור חי (בכפוף לשיקולי ביטחון)
✓ מסקנות הוועדה יתפרסמו לציבור מיד עם סיום עבודתה
אבי ניסנקורן
אברהם כ"ץ-עוז
אברהם פורז
אברהם (אברום) בורג
אבשלום (אבו) וילן
אופיר פינס-פז
אורית נוקד
אורלי פרומן
אורנה ברביבאי
אחמד דבאח
אבתיסאם מראענה
איל בן ראובן
איילת נחמיאס-ורבין
איציק שמולי
איתן כבל
אכרם חסון
אלון טל
אלי אבידר
אלי בן-מנחם
אלי גולדשמידט
אמילי מואטי
אסעד אסעד
אסף זמיר
אפי אושעיה
אפרים סנה
אראל מרגלית
אתי לבני
גבי לסקי
דב חנין
דוד צור
דליה רבין
דן מרידור
דניאל בן סימון
זהבה גלאון
זוהיר בהלול
חוסניה ג'בארה
חיים אורון (ג'ומס)
חיליק בר
טלב א-סאנע
יאיר גולן
יאיר צבן
יהודה בן-מאיר
יובל צלנר
יוסי ביילין
יורם מרציאנו
יזהר שי
יעל גרמן
יעל כהן-פארן
יעל רון בן משה
יעקב פרי
יפעת קריב
לאה פדידה
מאיר יצחק-הלוי
מאיר שטרית
מוסי רז
מיכה גולדמן
מיכה חריש
מיכל בירן
מיכל רוזין
מיקי חיימוביץ
מיקי רוזנטל
מלי פולישוק-בלוך
מנואל טרכטנברג
מנחם בן-ששון
משה (בוגי) יעלון
משה שחל
נחום לנגנטל
נחמה רונן
נחמן שי
ניסים זווילי
ניצן הורוביץ
נירה שפק
נעמי חזן
סאלח טריף
סאלח סעד
סתיו שפיר
עדי קול
עוזי ברעם
עינת וילף
עיסאווי פריג'
עלי סלאלחה
עמר בר-לב
עמרם מצנע
צלי רשף
קולט אביטל
קסניה סבטלובה
ראלב מג'אדלה
רויטל סויד
רומן ברונפמן
רוני בר-און
רם שפע
רן כהן
שי חרמש
שכיב שנאן
שלמה מולה
שמעון שטרית
תהלה פרידמן
מבית מכון זולת

נספח 4

סקר אולפן שישי
סקר מכון מדגם בראשות מס נבע בשיתוף iPanel
האם אתה בעד או נגד הקמת ועדת חקירה ממלכתית
לבדיקת מחדל ה-7.10?
85%
6%
לא יודע 9%
נגד
בעד

נספח 5

The Association of
Rape Crisis Centers in Israel

19th November 2023

To: Mr. Bill Flanagan, President and Vice Chancellor, University of Alberta

Cc: Ms. Kate Chisholm, Chair of the University of Alberta Board of Governors

Denial of Sexual Assault during the October 7th massacre

Following your statement on the University of Alberta Sexual Assault Centre published on 18th November 2023, we wish to address you as follows:

1. The Association of Rape Crisis Centers in Israel was founded in 1990 and is an umbrella organization for the nine regional Rape Crisis Centers in Israel. Our mission is to combat sexual violence at the national level by making the silenced voices of survivors heard.
2. Shortly after the October 7th massacre committed in Israel by Hamas, we received several reports of sexual assaults committed by Hamas terrorists against Israeli girls and women.
3. Subsequently, the Israeli and international press revealed testimonies and eyewitness accounts from rescue personnel, witnesses, and survivors of the massacre which all pointed unequivocally to the undeniable truth: part of the atrocities carried out by Hamas terrorists in Israel, were instances of sexual attacks on young girls and women. Moreover, Hamas terrorists detained by Israeli security forces confessed they received explicit orders to sexually assault Israeli women.
4. During these difficult times, as Israeli society grapples with the enormity of the tragedy it has faced, the world's denial of these horrors is painful.
5. The open letter that was signed by Ms. Pearson, alongside her professional title, has caused significant distress and received widespread resonance in Israel. The decision to end her role is both appropriate and crucial, yet it cannot stand alone at this time.
6. Throughout history, society has consistently denied cases of sexual assaults against women and did not believe women once they found the courage to reveal their stories. Such actions taken by your former director of the Sexual Assault center may affect many people at your community as well, even after she is no longer holding this position.
7. To properly deal with this situation, we invite you to conduct with us a webinar about gender-based violence during the October 7th attack. A similar event was held by several Harvard schools on November 12. You can find the recording of the event in this link.

We look forward to hearing from you soon.

Orit Sulitzeanu — Executive Director

Hila Neubach, Adv — Director of Legal Affairs

The Association of Rape Crisis Centers In Israel (ARCCI)
26 Sa'adia Gaon St., Tel Aviv-Yafo, 6713521, Israel
073-7013-215 | www.1202.org.il | office@igud1202.org.il

~~נספח 6~~

תצהיר

אני פרופ' שמעון שטרית, נושא ת.ז. [redacted] לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק באם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני אחד העותרים בבג"ץ עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ואח' נ' ממשלת ישראל ואח', במסגרתו מתבקש בית המשפט העליון להורות לממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקירת מכלול האירועים, התהליכים והכשלים אשר הובילו לאסון הכבד ביותר שאירע למדינת ישראל במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023.
2. מיום 13 ביולי 1992 ועד ליום 18 ביולי 1995 כיהנתי כשר הכלכלה והתכנון בממשלת רבין. מיום 27 בפברואר 1995 ועד ליום 18 ביוני 1996 כיהנתי כשר לענייני דתות בממשלת רבין ופרס.
3. בעת שכיהנתי בתפקיד שר הכלכלה והתכנון בממשלת רבין, החליטה ממשלת ישראל להקים ועדת חקירה ממלכתית לעניין הטבח במערכת המכפלה בחברון, אשר אירע ביום 25 בפברואר 1994 במערת המכפלה, בה נרצחו 29 מתפללים פלסטינים ונפצעו 125 באולם התפילה המוסלמי שבאתר. המפגע היה יהודי תושב קריית ארבע, ברוך גולדשטיין, שנהרג במהלך האירוע..
4. הממשלה ראתה בטבח המזעזע במערת המכפלה אירוע חמור המחייב חקירה של נושא חשוב וחיוני. תעיד על כך העובדה שבעת האירוע הייתי בביקור ממלכתי בסין ונתבקשתי לקצר הביקור ולחזור לארץ. ההחלטה התקבלה תוך ימים אחדים מהאירוע. ההחלטה התקבלה ביום 28.2.94.(ועדת שמגר לחקירת הטבח במערת המכפלה)
5. בחודש נובמבר 1995, זמן קצר לאחר רצח יצחק רבין ז"ל, קיבלה הממשלה, בה הייתי חבר, החלטה להקים ועדת חקירה ממלכתית שתפקידה היה לחקור את השתלשלות העניינים ותפקוד הגופים האחראים על בטחונו ושלומו של ראש הממשלה (ועדת שמגר לענין רצח ראש הממשלה מר יצחק רבין ז"ל).
6. כחבר בממשלה בעת קבלת ההחלטה להקמת ועדת החקירה הממלכתית, הריני להעיד בזאת כי כל חברי הממשלה רצו בהקמתה של חקירה מקיפה, יסודית ונטולת פניות, במטרה להגיע לחקר האמת. לכל חברי הממשלה היה ברור כי הועדה המתאימה ביותר לחקירת הנושא הינה ועדת חקירה ממלכתית המתמנה על ידי נשיא בית המשפט העליון. לא זכורים לי כל ויכוחים או מחלוקות בנושא הצורך בהקמתה של ועדת החקירה הממלכתית, או כל ניסיון לקדם הקמתה של ועדה מסוג אחר.
7. בהתייחס להגדרת נושא החקירה, אני באופן אישי סברתי כי יש להורות לועדה לחקור באופן רחב גם את האירועים שקדמו לרצח עצמו ובתוך כך לחקור את ההסתה והאוירה הציבורית שקדמה לרצח, וכן את קריאות הרבנים ופוסקי ההלכה שהחילו "דין רודף" על ראש הממשלה . גם שר התעשיה והמסחר דאז, מיכה חריש, תמך בעמדה שיש לחקור גם את התהליכים שהיו לפני הרצח . אולם דעתנו לא התקבלה והמנדט שניתן לועדה היה

מצומצם ועסק בחקירת השתלשלות העניינים ותפקוד הגופים האחראים על בטחונו ושלומו של ראש הממשלה בלבד.

8. בעת קבלת ההחלטה הייתה בי הכרה ומודעות ברורה כי הגם שיש בהקמת ועדת חקירה ממלכתית משום פוטנציאל לביקורת, במידה כזו או אחרת, על התנהלות הממשלה עצמה, הצורך והאינטרס הציבורי מחייבים אותי כחבר ממשלה לקבל החלטה בדבר הקמת ועדת חקירה ממלכתית, וזאת לשם בדיקה מעמיקה, אובייקטיבית ונטולת פניות של רצח ראש ממשלה בישראל.

9. במסגרת הפעלת שיקול הדעת השלטוני להקמת ועדת החקירה הממלכתית, ההחלטה היתה מבוססת עלהרוח הממלכתית ועל העמדה כי יש לבחון את ההתנהלות הכוללת של כלל הגורמים הרלוונטיים לנושא החקירה .

10. אופן הפעלת שיקול הדעת השלטוני על ידי ממשלת ישראל, במסגרת הליך קבלת ההחלטה, מלמד בבירור כי ממשלת ישראל שקלה כמרכז הכובד את השיקול הממלכתי שעניינו האינטרס הציבורי, אשר חייב בחינה יסודית, מקיפה, אובייקטיבית ונטולת פניות של התנהלות כלל הגורמים הרלוונטיים לעניין. הדבר היה הכרחי כדי להגיע לחקר האמת ולשם השבת אמון הציבור ברשויות השלטון.

אני מצהיר כי זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי זה - אמת.

פרופ' שמעון שטרית

אישור עו"ד

הריני מאשרת, כי ביום 7 בחודש יולי 2024, בשעה 11:00, הופיע לפניי, עו"ד דפנה הולץ- לכנר מהכתובת: רח' ברקוביץ 4, תל אביב, **פרופ' שמעון שטרית, נושא ת.ז.** [redacted], שזוהה על ידי והמוכר לי אישית ו/או כלקוח קבוע בהתאם להגדרת כלל 14 (ג) לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו- 1986. ההופעה לפניי בוצעה באמצעות היוועדות חזיתית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, עת הצהרתו מושא האימות לפניו והוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת ישראל בזמן החתימה והאימות והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו. לאחר שהזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הנ"ל את נכונות הצהרתו, אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיוועדות החזותית, וחתם עליה מולי.

דפנה הולץ-לכנר, עו"ד
מ.ר. 16001

דפנה הולץ-לכנר , עו"ד

נספח 7

<u>תצהיר</u>

אני עוזי ברעם, נושא ת.ז. [redacted], לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק באם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני אחד העותרים בבג"ץ עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ואח' נ' ממשלת ישראל ואח', במסגרתו מתבקש בית המשפט העליון להורות לממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקירת מכלול האירועים, התהליכים והכשלים אשר הובילו לאסון הכבד ביותר שאירע למדינת ישראל במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023.
2. במשך ארבע שנים כיהנתי בתפקיד שר התיירות בממשלות רבין ופרס (מחודש יולי 1992 ועד חודש יוני 1996). כמו כן כיהנתי בתפקיד שר הפנים בממשלת רבין בתקופה שבין 27 לפברואר 1995 ועד 7 ביוני 1995.
3. בסוף חודש נובמבר 1995, זמן קצר לאחר רצח יצחק רבין, קיבלה הממשלה החלטה להקים ועדת חקירה ממלכתית שתפקידה היה לחקור את השתלשלות הדברים ותפקוד הגופים האחראים על בטחונו ושלומו של ראש הממשלה (ועדת שמגר).
4. כמי שהיה חבר בממשלה בעת קבלת ההחלטה להקמת ועדת החקירה הממלכתית, הריני להעיד בזאת כי לחברי הממשלה היה ברור כי קיים צורך בהקמתה של וועדת חקירה וכי הועדה המתאימה לחקירת הנושא הינה ועדת חקירה ממלכתית המתמנה על ידי נשיא בית המשפט העליון. לא זכורים לי ויכוחים או מחלוקות בנושא, או כל ניסיון לקדם הקמתה של ועדה מסוג אחר.
5. בעת קבלת ההחלטה הייתה בי הכרה ומודעות ברורה כי הגם שיש בהקמת ועדת חקירה ממלכתית משום פוטנציאל לביקורת על התנהלות הממשלה, במידה כזו או אחרת, הצורך והאינטרס הציבורי מחייבים אותי כחבר ממשלה לקבל החלטה בדבר הקמת ועדת חקירה ממלכתית, וזאת לשם בדיקה מעמיקה, אובייקטיבית ונטולת פניות של רצח ראש ממשלה בישראל.
6. במסגרת הפעלת שיקול הדעת השלטוני להקמת ועדת החקירה הממלכתית, הרוח הממלכתית שסברה כי יש לבחון את ההתנהלות הכוללת, לרבות את זו של הנהגת המדינה, גברה על כל שיקול אחר.

אני מצהיר כי זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי זה - אמת.

עוזי ברעם

עוזי ברעם

<u>אישור עו"ד</u>

הריני מאשרת, כי ביום 11 בחודש יולי 2024, בשעה 19:00, הופיע לפניי, עו"ד דפנה הולץ- לכנר מהכתובת: רח' ברקוביץ 4, תל אביב, **מר עוזי ברעם, נושא ת.ז.** [redacted], שזוהה על ידי והמוכר לי אישית ו/או כלקוח קבוע בהתאם להגדרת כלל 14 (ג)לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו- 1986. ההופעה לפניי בוצעה באמצעות היוועדות חזיתית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, עת הצהרתו מושא האימות לפניו והוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת ישראל בזמן החתימה והאימות והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו. לאחר שהזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הנ"ל את נכונות הצהרתו, אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיוועדות החזותית, וחתם עליה מולי.

דפנה הולץ-לכנר, עו"ד
מ.ר. 16001

דפנה הולץ-לכנר , עו"ד

תצהיר

אני אפרים סנה, נושא ת.ז. [redacted], לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק באם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני אחד העותרים בבג"ץ עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ואח' נ' ממשלת ישראל ואח', במסגרתו מתבקש בית המשפט העליון להורות לממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקירת מכלול האירועים, התהליכים והכשלים אשר הובילו לאסון הכבד ביותר שאירע למדינת ישראל במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023.
2. החל מיום 1 ביוני 1994 ועד ליום 18 ביוני 1996 כיהנתי כשר הבריאות בממשלת רבין ופרס. בהמשך, החל מיום 7 במרץ 2001 ועד 21 בנובמבר 2002 כיהנתי כשר התחבורה בממשלת אריאל שרון.
3. בסוף חודש נובמבר 1995, זמן קצר לאחר רצח יצחק רבין, קיבלה הממשלה, בה הייתי חבר, החלטה להקים ועדת חקירה ממלכתית שתפקידה היה לחקור את השתלשלות הדברים ותפקוד הגופים האחראים על בטחונו ושלומו של ראש הממשלה (ועדת שמגר).
4. כחבר בממשלה בעת קבלת ההחלטה להקמת ועדת החקירה הממלכתית, הריני להעיד בזאת כי כל חברי הממשלה רצו בהקמתה של חקירה מקיפה, יסודית ונטולת פניות, במטרה להגיע לחקר האמת, וזאת ללא כל פקפוק או צל של ספק. לכל חברי הממשלה היה ברור כי הועדה חמתאימה ביותר לחקירת הנושא הינה ועדת חקירה ממלכתית המתמנה על ידי נשיא בית המשפט העליון.
5. ההלם של רצח ראש ממשלה טלטל והיכה בכולנו ולא זכורים לי כל ויכוחים או מחלוקות בנושא הצורך בהקמתה של ועדת החקירה הממלכתית, או כל ניסיון לקדם הקמתה של ועדה מסוג אחר, וזאת על אף ההבנה של כל חברי הממשלה כי היתה טעות בקונספציה שסברה כי יהודי לא ירצח ראש ממשלה בישראל.
6. בעת קבלת ההחלטה הייתה בי הכרה ומודעות ברורה כי הגם שיש בהקמת ועדת חקירה ממלכתית משום פוטנציאל לביקורת, במידה כזו או אחרת, על התנהלות הממשלה עצמה, הצורך והאינטרס הציבורי מחייבים אותי כחבר ממשלה לקבל החלטה בדבר הקמת ועדת חקירה ממלכתית, וזאת לשם בדיקה מעמיקה, אובייקטיבית ונטולת פניות של רצח ראש ממשלה בישראל.
7. במסגרת הפעלת שיקול הדעת השלטוני להקמת ועדת החקירה הממלכתית, הרוח הממלכתית שסברה כי יש לבחון את ההתנהלות הכוללת, לרבות את זו של הנהגת המדינה, גברה על כל שיקול אחר.
8. ביום 29 במאי 2001, חמישה ימים לאחר התרחשות האסון באולמי ורסאי, החליטה ממשלת ישראל, בה הייתי חבר, על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (ועדת זיילר).
9. זכור לי כי בעת קבלת ההחלטה בדבר הקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין זה, היו חברי הממשלה מזועזעים קשות מהקריסה של הרצפה באולמי ורסי וכל אחד מאיתנו חש כי זו

חובתו ואחריותו הציבורית כחבר הממשלה להורות על הקמתה של ועדת תקירה ממלכתית, אשר תקבל את המנדט הרחב ביותר לחקירת הנושא, וזאת בכדי לחקור ולהבין את כל הדרוש לשם מניעת אסון דומה בעתיד.

10. בשני המקרים בהם הייתי שותף כחבר בממשלה, בהם התקבלו החלטות על הקמת ועדות תקירה ממלכתיות, **אופן הפעלת שיקול הדעת השלטוני על ידי ממשלות ישראל, במסגרת הליך קבלת ההחלטה, מלמד בבירור כי ממשלת ישראל שקלה, בראש ובראשונה, את השיקול הממלכתי שעניינו האינטרס הציבורי, אשר חייב בחינה יסודית, מקיפה, אובייקטיבית ונטולת פניות של התנהלות כלל הגורמים הרלוונטיים לעניין, לרבות של הדרג המדיני ככל שנדרש, כל זאת בכדי להגיע לחקר האמת ולהשיב את אמון הציבור ברשויות השלטון. בקבלת ההחלטה גבר השיקול הממלכתי על פני כל שיקול אחר.**

אני מצהיר כי זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי זה - אמת.

אפרים סנה

אישור עו"ד

הריני מאשרת, כי ביום 12 בחודש יולי 2024, בשעה 08:30, הופיע לפניי, עו"ד דפנה הולץ- לכנר מהכתובת: **רח' ברקוביץ 4, תל אביב, מר אפרים סנה, נושא ת.ז.** [redacted], שזוהה על ידי והמוכר לי אישית ו/או כלקוח קבוע בהתאם להגדרת כלל 14 (ג) לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו- 1986. ההופעה לפניי בוצעה באמצעות היוועדות חזיתית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, עת הצהרתו מושא האימות לפניו והוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת ישראל בזמן החתימה והאימות והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו. לאחר שהזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הניל את נכונות הצהרתו, אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיוועדות החזותית, וחתם עליה מולי.

דפנה הולץ-לכנר, עו"ד
מ.ר. 16001

דפנה הולץ-לכנר, עו"ד

תצהיר

אני יוסי ביילין, נושא ת.ז. [redacted], לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק באם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני אחד העותרים בבג"ץ עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ואחי נ' ממשלת ישראל ואחי, במסגרתו מתבקש בית המשפט העליון להורות לממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקירת מכלול האירועים, התהליכים והכשלים אשר הובילו לאסון הכבד ביותר שאירע למדינת ישראל במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023.

2. בשנים 1995-1996 כיהנתי כשר הכלכלה והתכנון בממשלות רבין ופרס.
החל מיום 7 ביוני 1999 ועד ליום 7 במרץ 2001 כיהנתי כשר משפטים בממשלת ברק ובחלק מתקופה זו כיהנתי גם כשר לענייני דתות.

3. ביום 8 בנובמבר 2000, בעת כהונתי כחבר הממשלה, קיבלה הממשלה החלטה על הקמת ועדת החקירה הממלכתית לבירור ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים ערבים באוקטובר 2000 (ועדת אור).

4. החלטה זו של הממשלה, להקמת ועדת חקירה ממלכתית, היתה מורכבת ביותר והיא לוותה בקשיים רבים, שכן ככלל, כל ממשלה חשה אי נוחות לקבל החלטה המקנה לגורם אובייקטיבי ונטול פניות סמכויות וכלים לחקירת התנהלותה באופן יסודי ומקיף.

5. בתחילה סרב ראש הממשלה דאז, אהוד ברק, להקמתה של ועדת חקירה ממלכתית.
אני קיימתי איתו שיחות רבות במאמץ לשכנע אותו להסכים להקמת ועדת חקירה ממלכתית ולא כל ועדת בירור או חקירה אחרת.
במקביל אלי הפעילו ראשי הרשויות המקומיות הערביות לחץ כבד על ראש הממשלה להקמת ועדת חקירה ממלכתית.
למרות כל הלחצים ונסיונות השיכנוע החליטה הממשלה, ביום 23.10.2000, על הקמת ועדת בירור ציבורית, בראשות השופט (בדימוס) שלום ברנר, לבדיקת האירועים בגליל ובמשולש.

6. כעבור כשבועיים, בעקבות לחץ מתמשך וגובר של נציגי הציבור הערבי בישראל ולאור המלצת יו"ר ועדת הבירור למנות ועדת חקירה ממלכתית תחת הועדה שבראשותו, התגבשה אצל ראש הממשלה ההכרה כי רק ועדת חקירה ממלכתית, אשר נשיא בית המשפט העליון ממנה את חבריה, היא הועדה המתאימה לחקירת הנושא ורק היא זו שתזכה לאמון הציבורי כמתחייב בנסיבות העניין.

7. בהתאם לכך ביום 8.11.2000 החליטה הממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקירת ההתנגשויות בין כוחות הבטחון בהן היו מעורבים אזרחים ישראלים יהודים וערבים ובהן נהרגו 13 אזרחים ישראלים ערבים ונפצעו אזרחים ישראלים נוספים.

8. הליך קבלת ההחלטה בדבר הקמת ועדת חקירה ממלכתית היה אמנם מורכב, כפי שתואר לעיל. יחד עם זאת ולמרות הקושי הרב, **ממשלת ישראל שקלה בראש וראשונה את השיקול הממלכתי שעניינו האינטרס הציבורי, אשר חייב בחינה יסודית, מקיפה, אובייקטיבית ונטולת פניות של התנהלות כלל הגורמים הרלוונטיים לעניין, לרבות של**

ראש הממשלה והשרים הנוגעים בדבר. כל זאת בכדי להגיע לחקר האמת ולהשיב את אמון הציבור ברשויות השלטון.

9. בקבלת ההחלטה גבר השיקול הממלכתי על פני כל שיקול אחר, לרבות על חששם של חברים בממשלה שמא יואשמו על ידי ועדת החקירה הממלכתית באחריות לאירועי אוקטובר 2000 (כפי שאכן הואשמו בסופה של החקירה ראש הממשלה אהוד ברק והשר לבטחון פנים שלמה בן עמי).

אני מצהיר כי זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי זה - אמת.

יוסי ביילין

אישור עו"ד

הריני מאשרת, כי ביום 9 בחודש יולי 2024, בשעה 11:30, הופיע לפניי, עו"ד דפנה הולץ-לכנר מהכתובת: רח' ברקוביץ 4, תל אביב, **מר יוסי ביילין, נושא ת.ז.** [redacted], שזוהה על ידי והמוכר לי אישית ו/או כלקוח קבוע בהתאם להגדרת כלל 14 (ג)לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו- 1986. ההופעה לפניי בוצעה באמצעות היוועדות חזיתית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, עת הצהרתו מושא האימות לפניו והוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת ישראל בזמן החתימה והאימות והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו. לאחר שהזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הניל את נכונות הצהרתו, אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיוועדות החזותית, וחתם עליה מולי.

דפנה הולץ-לכנר, עו"ד
מ.ר. 16001
דפנה הולץ-לכנר, עו"ד

נספח 10

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, כ"ט אייר תשפ"ד
06 יוני 2024

מס' מסמך : 004-99-2024-014696
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד

ח"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה

שלום רב,

הנדון : **ועדת חקירה ממלכתית – מלחמת חרבות ברזל**

בהמשך לישיבה בראשותך מיום 2.6.2024 אבהיר –

עמדתנו המקצועית היא כי ועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל.

בתוך כך, ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם הסיכונים הנוכחיים במישור המשפטי הבין-לאומי, אשר אם יתגשמו עלולים להוביל לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה, וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי. ייתכן שאף בגורמים נוספים. זאת, נוכח מאפייניו הייחודיים של מנגנון ועדת החקירה הממלכתית ובהם, בראש ובראשונה, הניתוק המלא מהרשות המבצעת.

כל מנגנון קיים אחר, אינו הולם את הצרכים ואת הסיכונים הייחודיים שעמם המדינה מתמודדת כעת. בכלל זאת, מצב שבו הרשות המבצעת היא שממנה את המנגנון שאמור לבדוק את פעולתה ואת התנהלות ראשיה, יחטיא את המטרה. כמו כן, ישנה חשיבות בהפעלה של מנגנון הקיים בדין, להבדיל מיצירת מנגנון ייעודי חדש, שעלולה להיתפס ככזו שנועדה להבטיח תנאים אופטימליים לגורמים הנבדקים.

נוכח הדחיפות שבהתמודדות עם הסיכונים במישור הבין-לאומי, עמדתנו המקצועית היא שאין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם.

ניתן יהיה לכלול בכתב המינוי של ועדת החקירה הממלכתית שתוקם, הוראה לפיה תינתן עדיפות לפרסום מוקדם של מסקנות הנוגעות להיבטים הנבחנים כעת על ידי ערכאות בין-לאומיות. כן ניתן לבקש מוועדת החקירה הממלכתית לאפשר לכלול בדיונים שיתקיימו בהקשר זה מומחי משפט בין-לאומי זרים, אשר יסייעו לה.

אנו בייעוץ המשפטי לממשלה ערוכים להעמיד כל סיוע בעניין.

בברכה,

גלי בהרב-מיארה

היועצת המשפטית לממשלה

העתק:
שר הביטחון
שר המשפטים
שר החוץ
השר לעניינים אסטרטגיים
ר' המל"ל
המשנים ליועצת המשפטית לממשלה
הפרקליטה הצבאית הראשית

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010 ☎ 073-3925511 , 073-3925521 פקס:02-6467001

נספח 11

בס"ד

מזכיר הממשלה

ירושלים, א' בסיון התשפ"ד
7 ביוני 2024

לכבוד

גב' גלי בהרב-מיארה, עו"ד
היועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

הנדון: **"ועדת חקירה ממלכתית – מלחמת חרבות ברזל"**
מכתבך לראש הממשלה מיום 6.6.2024

בהמשך למכתבך שבנדון, אתכבד להשיבך כדלקמן:

1. נושא הקמת ועדת חקירה ממלכתית מצוי בסמכותה הבלעדית של ממשלת ישראל בהתאם לסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1969 (להלן: "החוק").

2. הישיבה מיום 2.6.2024 אליה התייחסת בפתח מכתבך, לא עסקה בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר כלל אירועי המלחמה ומה שקדם לה.

3. בישיבה נדונה האפשרות להקמת ועדת חקירה אך ורק לבחינת הטענות נגד ישראל בערכאות הבינלאומיות ביחס **למדיניותה ההומניטרית של ישראל** ברצועה לאחר פרוץ המלחמה.

4. במסגרת זו, המליץ הצוות המשפטי לבחון הקמת ועדת חקירה ממלכתית **למטרה זו בלבד** אך המלצה זו טרם הובאה בפני שרי הממשלה.

5. ישראל מצויה בעיצומה של מלחמה עצימה וטרם בשלה השעה לחקור את כלל אירועי המלחמה ומה שקדם לה.

בכבוד רב,

יוסי פוקס

מזכיר הממשלה

מדיני ביטחוני

דיווח: המזכיר הצבאי התריע שלשכת נתניהו ניסתה לשנות פרוטוקולים בזמן המלחמה

לפי הפרסום ב-ynet, אישים במשרד רה"מ סיפרו לאבי גיל כי בלשכת נתניהו ניסו לשנות את תמלילי דיוני קבינט המלחמה, והוא הודיע על כך ליועמ"שית. לשכת רה"מ: שקר מוחלט

הארץ
10 ביולי 2024

התראות במייל

מזכירו הצבאי לשעבר של ראש הממשלה נתניהו, אלוף אבי גיל, פנה לפני כמה חודשים ליועצת המשפטית לממשלה והתריע כי גורמים בלשכת רה"מ ניסו לשנות פרוטוקולים של דיוני קבינט שנערכו בזמן המלחמה וכן שיחות טלפון של עדכונים ביטחוניים עם מקבלי ההחלטות - בהם נתניהו עצמו. כך דיווח הערב (רביעי) העיתונאי נדב איל באתר ynet.

לפי הפרסום, אישים במשרד ראש הממשלה פנו לאבי גיל והזהירו אותו כי גורמים בלשכה ניסו "להתעסק", כלשונם, עם חלק מהפרוטוקולים או התמלולים בסיומן של כמה ישיבות מסווגות, אחת מהן עסקה בהיערכות רגישה לקראת "אירוע מדיני משמעותי". גיל העביר את המידע במכתב ליועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב-מיארה.

היועמ"שית בהרב-מיארה, במאי. גורמים במערכת הביטחון ציינו בדיווח שבכמה מקרים נמצאו פערים בין הפרוטוקולים לבין הנאמר בדיונים צילום: ששי חורש

בדיווח נאמר כי במערכת הביטחון עודכנו בעניין וכי גורמים במערכת ציינו שבכמה מקרים נמצאו פערים בין הפרוטוקולים לבין הנאמר בדיונים. עוד פורסם כי לפי בכירים במערכת הפוליטית, חלק מישיבות קבינט המלחמה עברו להתקיים במשרד ראש הממשלה במקום בקריה בתל אביב — שבה הדיונים מוקלטים.

לשכת ראש הממשלה מסרה בתגובה לפרסום: "שקר מוחלט, ידיעה שלא היתה ולא נבראה. מי שבקיא בתהליכי העבודה יודע שאין היתכנות לאירוע כזה". מצה"ל, מלשכת היועמ"שית ומהאלוף אבי גיל לא נמסרה תגובה.

בנובמבר פרסם גידי וייץ ב"הארץ" כי צחי ברוורמן, ראש הסגל של נתניהו, פנה למזכירות הממשלה בבקשה לקבל לידיו סיכומים מסווגים

של ישיבות הקבינט המדיני־ביטחוני, מזמן כהונתן של הממשלה הנוכחית ושל ממשלות קודמות. בנוסף, ברוורמן ביקש מהקצרניות במשרד ראש הממשלה למסור ללשכה את הפרוטוקולים המלאים של הישיבות.

חלק מהחומר המבוקש אכן הועבר ללשכת נתניהו, אך ל"הארץ" נודע כי העברת הפרוטוקולים נבלמה בידי היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה, שלומית ברנע־פרגו, מכיוון שמסירתם נוגדת את תקנון הממשלה. התקנון קובע כי שרים אינם רשאים לקבל העתקים מפרוטוקולים של ישיבות הקבינט, אלא רק לעיין בהם במזכירות הממשלה, ואף לא לצלם אותם. צמרת משרד המשפטים עודכנה בפרטים.

כמה ימים לאחר מכן פנו במשרדה של היועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב-מיארה, לראש המטה לביטחון לאומי, צחי הנגבי, בדרישה שיאסוף את המסמכים המסווגים שנמסרו ללשכת נתניהו. במכתב ששיגר להנגבי המשנה ליועמ"שית, גיל לימון, הוא הבהיר כי "יש להקפיד בעת הזו הקפדה יתרה כי בקשות לעיון בחומר סודי יטופלו בהתאם לנהלים המחייבים, יועברו בכתב וייבחנו על ידי הגורם הביטחוני המוסמך... נבקש כי תצא הנחיה לאסוף לאלתר כל חומר או מידע שנמסר עד כה בחריגה מהנהלים על העתקיו השונים".

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

נספח 13

דפנה הולץ-לכנר, משרד עורכי דין
DAFNA HOLZ – LECHNER, Law Offices

מגדל המוזיאון
רח' ברקוביץ' 4, תל אביב יפו 6423806
4 Berkovitch st. Tel Aviv 6423806
טל': 077-2040881
פקס': 077-2040882
דוא"ל: lechner@publiclaw.co.il

2 ביולי 2024

- דחוף ביותר -

- מבלי לפגוע בזכויות -

לכבוד ממשלת ישראל
ראש ממשלת ישראל - ח"כ בנימין נתניהו
שר המשפטים - ח"כ יריב לוין
היועצת המשפטית לממשלה - הגב' גלי בהרב-מיארה

הנדון: <u>דרישה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לבחינת מכלול האירועים, התהליכים והכשלים אשר הובילו לאסון הכבד ביותר שארע למדינת ישראל במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023</u>

בשם מרשינו ומרשותינו, עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ו-69 נבחרי ונבחרות ציבור לשעבר, ביניהם שרי משפטים, שרי פנים, שר אוצר, שרת בריאות, שרי כלכלה, שרי חקלאות, יו"ר הכנסת לשעבר, יושבי ועדות הכנסת לשעבר, יושבי ראש מפלגות בהווה ובעבר, וכן חברי כנסת לשעבר בהם אבות שכולים, ראש מוסד לשעבר, ראש שב"כ לשעבר, אלופי משנה במיל', תתי אלופים במיל' ואלופים במיל', אשר כולם חתמו ביום 7.6.24 על עצומה להקמת ועדת חקירה ממלכתית, במסגרת פרויקט "צו חירום" מבית מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, הרינו מתכבדים בזאת לפנות לממשלת ישראל בדרישה כי תפעיל סמכותה לפי סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 ותורה בדחיפות עליונה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר מכלול האירועים, התהליכים והכשלים שהובילו לאסון הכבד שארע בשבעה באוקטובר 2023, הכל כפי שיפורט להלן:

1. ביום השבעה באוקטובר 2023, פתחו ארגוני הטרור חמאס והג'יהאד האיסלמי במתקפה על מדינת ישראל, שכללה ירי פצמ"רים וטילים וחדירת 3000 מחבלים מרצועת עזה אל שטח ישראל, מן היבשה, האוויר והים.

במהלך המתקפה האכזרית נטבחו ונרצחו למעלה מ-1600 אזרחים, אזרחיות, חיילים וחיילות ואנשי כוחות הביטחון, נפצעו למעלה מ-4,000 בני אדם, ונחטפו לשטחי רצועת עזה 251 אזרחים ואזרחיות, בהם גברים, נשים, קשישים, ילדים ותינוקות וכן חיילי וחיילות צה"ל. נכון למועד משלוח מכתב זה 116 חטופים וחטופות עודם מוחזקים בשבי החמאס, כאשר חלקם בחיים וחלקם נרצחו בשבי.

2. ביום זה הכריזה ממשלת ישראל על יציאה למלחמה, אשר בהמשך הפכה למלחמת "חרבות ברזל". מלחמה זו עודנה נמשכת מזה קרוב לעשרה חודשים והיא אף עלולה להתרחב לזירות נוספות, כאשר סופה אינו נראה באופק. מלחמה זו גובה מידי יום ביומו מחיר יקר מנשוא בחייהם ובשלמות גופם ונפשם של חיילי צה"ל.

3. היקפי האסון שנגרם כתוצאה ממתקפת הפתע בשבעה באוקטובר הינם בגדר טראומה רב-דורית שתהדהד למשך שנים ארוכות לדורות רבים קדימה בהיסטוריה של מדינת ישראל ושל העם היהודי. יום ה-7 באוקטובר שנת 2023 יירשם בדפי ההיסטוריה של מדינת ישראל בפרט ושל עם היהודי ככלל וייזכר כאירוע חסר תקדים, אשר שיבש מן היסוד את המוגנות הפיזית של אזרחי מדינת ישראל ותושביה וכן את תחושת המוגנות שלהם לעתיד לבוא.

4. בנוסף גרמה מתקפת השבעה באוקטובר לנזקים רבים נוספים לציבור עצום של אזרחי המדינה, ביניהם שורדי הטבח, ולמעלה ממאה אלף אזרחים המפונים מזה חודשים רבים מבתיהם, הן בישובי העוטף והן בצפון המדינה, כאשר בתוך כך נדרשים מפוני העוטף לשקם את חייהם בצל האובדן, השכול והטראומה שחוו בעת המתקפה, וכמותם בני משפחותיהם של ההרוגים, הפצועים, החטופים והחטופות.

5. נוסף על נזקים קשים אלו, גבו אירועי השבעה באוקטובר מחיר כבד ביותר מכל אחד ואחת מאזרחי מדינת ישראל. היקף מעשי הרצח וחומרת מעשי ההתעללות, האלימות, האלימות המינית והלקיחה בשבי, גרמו לזעזוע עמוק ביותר בקרב כלל החברה בישראל והובילו לערעור האמון הבסיסי שבין אזרחי המדינה לבין הדרג המדיני והצבאי. אין חולק כי הנהגת המדינה ורשויות הצבא כשלו באופן מוחלט בתפקידם היסודי להגן ולשמור על הציבור בישראל מפני התרחשותם של אירועים נוראיים אלו.

6. **הכשלים המהותיים והקשים שנחשפו במתקפת הטרור בכל הדרגות, החל בדרג המדיני וכלה בדרג הצבאי, מחייבים הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית, שכן רק ועדת חקירה ממלכתית, <u>אשר חבריה מתמנים באופן אובייקטיבי ובלתי תלוי בדרגים הנחקרים על ידה, על ידי נשיא בית המשפט העליון, בהתאם להוראת סעיף 4(א) לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968</u>, היא זו שתאפשר חקירה מקיפה, יסודית ונטולת פניות, אשר תוביל לחקר האמת בכל הנוגע למחדלים ולכשלים שאירעו**. חקירה זו מתחייבת לצורך הפקת הלקחים הדרושים למניעת הישנותם של כשלים דומים בעתיד, וכן בכדי לשקם את האמון הדרוש בין הציבור בישראל לבין מערכות השלטון והמדינה.

על כן יש לדחות מכל וכל כל ניסיון ו/או מהלך להקמת ועדת חקירה שחבריה אינם מתמנים על ידי נשיא בית המשפט העליון, אשר כפי שדווח בעתון "הארץ" מיום 2.6.24, ניסה ראש הממשלה לקדם, במטרה להפקיע את הסמכות לקביעת הרכב הועדה מידי מ"מ נשיא בית המשפט העליון, הש' פוגלמן, ולהעבירה לנשיא המדינה, וכן בכדי להביא לכך שבראש הועדה תעמוד "אישיות ציבורית" ולא בהכרח שופט בית המשפט העליון או המחוזי, מכהן או בדימוס. ככל שנעשה ניסיון זה הרי שהוא נגוע בניגוד עניינים חמור, לאור העובדה שראש הממשלה הינו אחד הגורמים המרכזיים שאחריותו לקרות האירועים הקשים תיבחן ותחקר על ידי הועדה שתקום.

7. התרחשות אסון בסדר הגודל של השבעה באוקטובר מחייבת את בחינת מכלול הגורמים, ההחלטות והכשלים שהובילו למתקפת פתע כה עוצמתית וקטלנית, וזאת ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית כאחד.

כך, בין היתר, מתחייב לבחון כיצד לא נערכו כוחות הביטחון לאירוע רחב היקף מסוג זה, בו חדרו למדינת ישראל אלפי מחבלים באבחה אחת, תוך שהם טובחים, רוצחים, אונסים, שורפים ובוזזים משך שעות ארוכות גברים, נשים וטף, ומדוע לא נחלצו רשויות הצבא להצלתם של קורבנות אלו במהירות המתחייבת.

כמו כן מתחייב לבחון ולחקור באופן מקיף את שורת המחדלים, הכשלים וכלל האירועים שהתרחשו בטרם החלה המתקפה, וכן לאלו שהתרחשו במהלך המתקפה ולאחריה, הן בדרג המדיני והן בדרג הצבאי.

8. על כן, במסגרת החלטת ממשלה להקמת ועדת החקירה הממלכתית, **מתבקש כי הממשלה תגדיר את הנושאים אותם תחקור הוועדה באופן הרחב ביותר, כך שיכללו את כלל ההיבטים שקדמו למחדל שהוביל לטבח השבעה באוקטובר**, לרבות את האירועים, ההחלטות, תהליכי קבלתן, אופן ביצוען והשיקולים שעמדו ביסודם, וזאת בכל הדרגים, המדיניים, הצבאיים והאזרחיים של כלל המערכות.

9. על הצורך החיוני והחובה בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר וללא כל דיחוי נוסף הצביעה היועצת המשפטית לממשלה במכתבה לראש ממשלת ישראל מיום 6.6.24 בו הדגישה כי "ועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל". נוסף על כך הדגישה היועצת המשפטית לממשלה במכתבה זה כי לאור הסיכונים שנוצרו במישור המשפטי הבין-לאומי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה מיד לאחר אירועי השבעה באוקטובר, "אשר אם יתגשמו עלולים להוביל לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה, וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי", **מנגנון ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם סיכונים אלו, וזאת "נוכח מאפייניו הייחודיים של מנגנון ועדת החקירה הממלכתית ובהם, בראש ובראשונה, הניתוק המלא מהרשות המבצעת"**. לאור זאת סבורה היועצת המשפטית לממשלה כי "**אין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם**".

10. למרות מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה, אשר אינו משתמע לשתי פנים, **<u>אותו שלחה לראש הממשלה לפני כחודש ימים</u>**, עד למועד כתיבת שורות אלה, כאשר אנו מצויים קרוב לעשרה חודשים מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", טרם הורתה הממשלה על הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור באופן עצמאי ובלתי תלוי את מכלול האירועים, התהליכים, ההחלטות והכשלים אשר הובילו לאסון השבעה באוקטובר.

11. אשר על כן, בשים לב להיקפי האסון הנורא שנגרם כתוצאה ממתקפת הפתע ולכלל הנסיבות הקשות שלפנינו, פונים אליכם בזאת שורה ארוכה ונכבדה של נבחרי ונבחרות הציבור לשעבר, (ששמותיהם מפורטים ברשימה המצורפת כנספח א' למכתב זה), אשר כיהנו כשרים וכחברי כנסת בממשלות ישראל בעבר וייצגו את הציבור בישראל, וזאת בכדי להדגיש בפניכם, כמי ששימשו בתפקידים ציבוריים אלו בעבר, כי <u>כשל מערכתי כה חמור בהנהגת המדינה כפי שארע בנסיבות העניין שלפנינו, אינו יכול אלא להוביל לקבלת ההחלטה האחת והיחידה המתחייבת על ידי ממשלת ישראל והיא - ההחלטה בדבר הקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר</u>.

כלל הציבור בישראל מצפה לקבל בדחיפות עליונה, תשובות אובייקטיביות, ברורות ונטולי פניות, באשר לגורמים אשר הובילו למחדל הקשה בשבעה באוקטובר, ובאשר לאופן תפקודן של כל אחת מהמערכות, המדינית, הצבאית והציבורית, הן בתקופה שקדמה לאסון, הן ביום הנורא והן בימים שלאחריו.

בלא חקירה דחופה, מקיפה ואובייקטיבית של התהליכים שהובילו להתרחשותו של האסון הכבד, לא תוכל החברה בישראל להתחיל בתהליכי השיקום, ההתאוששות והתיקון, החיוניים הן לצורך ניהולה התקין של המדינה והן לשם יצירת החוסן החברתי הדרוש לה.

12. לפיכך, על ממשלת ישראל לנהוג באחריות המתחייבת מכל ממשלה הוגנת ראויה ואחראית, הפועלת אך ורק לטובת האינטרס הציבורי, ולהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, כפי שהיו פועלים נבחרי ונבחרות הציבור לשעבר החתומים על פנייה זו בנסיבות העניין אילו היו משמשים בתפקידיהם הציבוריים היום. לציבור בישראל נחוצות תשובות ברורות ונוקבות, ללא כל טיוח והסתרה, באשר לכלל הגורמים, האירועים, התהליכים והכשלים שהובילו אותנו לאסון הכבד של השבעה באוקטובר.

כל החלטה אחרת, בין אם במעשה או במחדל, לרבות על דרך הימנעות מהקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר, אינה עומדת בסטנדרטים הציבוריים המתחייבים מממשלת ישראל והיא מעלה חשש כבד לשקילת שיקולים זרים ולניגוד עניינים בתפקידה של הממשלה כרשות מבצעת, אשר מחויבת לעשות שימוש בפררוגטיבה הנתונה לה ולפעול על פי דין להקמתה של ועדה זו.

אשר על כן, בהינתן החשיבות הציבורית העצומה וההשלכות רחבות ההיקף הכרוכות בחקירת הנושא, וכן בשל הצורך החיוני בהגעה לחקר האמת בסוגיות רלוונטיות אלו, סבורים מרשינו ומרשותנו כי **הדבר ההכרחי, החיוני והמתחייב מממשלת ישראל, בנקודת הזמן הנוכחית ובנסיבות העניין שלפנינו, הינו כי הממשלה תפעיל את סמכותה מכח סעיף 1 לחוק ועדת חקירה, תשכ"ט-1969, ותורה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר**, לשם בירור מקיף, מעמיק, יסודי ונטול פניות, בכל הנוגע לכלל היבטי האסון הנורא ביותר שארע למדינת ישראל ולאזרחיה מיום הקמת המדינה.

המשך הימנעות הממשלה מלעשות כן באופן מידי, תהווה החלטה הנגועה בחוסר סבירות קיצוני, וזאת הן בשים לב לאינטרסים הציבוריים כבדי המשקל הכרוכים בנושא והן לאור הזמן הרב שחלף מיום קרות מתקפת הפתע ועד היום.

13. לאור הצורך הדחוף והחיוני בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר כמבוקש, הנכם מתבקשים להשיב לפנייתנו זו עד לא יאוחר מיום 12.7.24, וזאת בכדי לייתר את הצורך בהגשת עתירה לבית המשפט העליון בבקשה כי יורה לממשלת ישראל לפעול להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר כמבוקש.

בכבוד רב ובברכה,

דפנה הולץ לכנר, עו"ד

נספח א' - רשימת נבחרי ונבחרות הציבור לשעבר הפונים בדרישה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר

1. ח"כ לשעבר
2. שר המודיעין לשעבר
3. ח"כ לשעבר
4. שר החקלאות לשעבר
5. ח"כ לשעבר
6. ח"כ לשעבר
7. ח"כ לשעבר
8. יו"ר הכנסת לשעבר
9. שר המשפטים לשעבר
10. ח"כ לשעבר
11. ח"כ לשעבר
12. ח"כ לשעבר
13. ח"כ לשעבר
14. שר האוצר לשעבר
15. שר הבט"פ לשעבר
16. שרת הכלכלה לשעבר
17. ח"כ לשעבר
18. שר התיירות לשעבר
19. סגן שר החינוך לשעבר
20. ח"כ לשעבר
21. ח"כ לשעבר
22. יו"ר מפלגת העבודה וסגן שרת הכלכלה לשעבר
23. יו"ר מפלגת מרצ לשעבר ונשיאת מכון זולת לשוויון וזכויות אדם
24. שרת הבריאות לשעבר
25. ח"כ לשעבר
26. ח"כ לשעבר
27. ח"כ לשעבר
28. ח"כ לשעבר
29. ח"כ לשעבר
30. ח"כ לשעבר ואב שכול
31. ח"כ לשעבר
32. ח"כ לשעבר
33. ח"כ לשעבר
34. ח"כ לשעבר וראש המוסד לשעבר
35. שר לשעבר
36. שר הכלכלה לשעבר
37. שר החקלאות לשעבר
38. ח"כ לשעבר
39. ח"כ לשעבר
40. ח"כ לשעבר
41. ח"כ לשעבר
42. ח"כ לשעבר
43. ח"כ לשעבר
44. ח"כ לשעבר
45. שרת החקלאות לשעבר
46. שר המשפטים לשעבר
47. ח"כ לשעבר
48. ח"כ לשעבר
49. ח"כ לשעבר
50. סגן שר הביטחון לשעבר
51. ח"כ לשעבר
52. ח"כ לשעבר

א-סאנע טלב
אבידר אלי
אביטל קולט
אורון (ג'ומס) חיים
אושעיה אפי
אסעד אסעד
בהלול זוהיר
בורג אברום
ביילין יוסי
בן מנחם אלי
בן סימון דניאל
בן ראובן אייל
בר חיליק
בר און רוני
בר לב עמר
ברביבאי אורנה
ברונפמן רומן
ברעם עוזי
גולדמן מיכה
גולדשמידט אלי
גולן אראלה
גולן יאיר
גלאון זהבה
גרמן יעל
וילן אבשלום (אבו)
וילף עינת
זוילי ניסים
חזן נעמי
חנין דב
חרמש שי
חשאי יהודה
טריף סלאח
טרכטנברג עמנואל
יתום דני
כבל איתן
כהן רן
כץ עוז אברהם
לבני אתי
לסקי גבי
מאור ענת
מואטי אמילי
מולה שלמה
מטלון משה (מוץ)
מראענה איבתיסאם
נוקד אורית
ניסנקורן אבי
סבטלובה קסניה
סוויד רויטל
סלאלחה עלי
סנה אפריים
פדידה לאה
פולישוק – בלוך מלי

53. שר הפנים לשעבר
54. שר הפנים לשעבר
55. ח״כ לשעבר
56. שר המדע והטכנולוגיה לשעבר וראש השב״כ לשעבר
57. שר לשיתוף פעולה אזורי לשעבר
58. ניצב בדימוס
59. ח״כ לשעבר
60. ח״כ לשעבר
61. ח״כ לשעבר
62. ח״כ לשעבר
63. ח״כ לשעבר
64. ח״כ לשעבר
65. שר הכלכלה לשעבר
66. שר התפוצות לשעבר
67. ח״כ לשעבר ואב שכול
68. ח״כ לשעבר
69. ח״כ לשעבר

פורז אברהם
פינס – פז אופיר
פרומן אורלי
פרי יעקב
פריג׳ עיסאווי
צור דוד
קול עדי
רוזין מיכל
רוזנטל מיקי
רונן נחמה
רז מוסי
רשף צלי
שטרית שמעון
שי נחמן
שכיב שאנן
שפיר סתיו
שפק נירה

Dafna Holz Lechner Adv.

מאת: PMO HEB <PMOH@pmo.gov.il>
נשלח: יום שלישי 02 יולי 2024 23:36
אל: Dafna Holz Lechner Adv.
נושא: תשובה לפנייתך למשרד ראש הממשלה
קבצים מצורפים: att3cebe.png

[cid:312294007@11062007-082D]

משרד ראש הממשלה

האגף לפניות הציבור

שלום רב,

פנייתך התקבלה באגף לפניות הציבור במשרד ראש הממשלה.

הפנייה תועבר לידיעת הגורמים הנוגעים בדבר ותוכנה יישקל בתשומת לב קפדנית וראויה.

תודה על שפנית למשרדנו.

ב ב ר כ ה

האגף לפניות הציבור

תאריך הפקה: 02.07.2024

טופס פנייה ללשכת היועצת המשפטית לממשלה

משרד המשפטים - לשכת היועצת המשפטית לממשלה

מספר בקשה: 17738

פרטי הפונה

פרטי הפונה

שם משפחה: הולץ לכנר

שם פרטי: דפנה

מען למשלוח דואר

יישוב: תל אביב - יפו

רחוב: ברקוביץ

מספר בית: 4

תא דואר:

מיקוד לאיתור המיקוד: 6423806

טלפון ראשי: 077-2040881

טלפון משני:

פקס: 077-2040882

דואר אלקטרוני: lechner@publiclaw.co.il

מענה המשרד יישלח באמצעות דוא"ל, פקס או מכתב.

פרטי הפנייה

פרטי הפנייה

נושא: דרישה ממשלת ישראל להקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר הכשלים שהובילו לאסון ה7.10

תיאור המקרה: לפנינו מכתב דרישה לממשלת ישראל, מטעם 70 שרים וחברי כנסת לשעבר, להקמת ועדת חקירה ממלכתית לבחינת מכלול האירועים, התהליכים והכשלים שהובילו לאסון הכבד במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023. למכתב זה נלוות רשימת שמות הפונים ומסומנת כנספח א'.

מסמכים

מסמך 1

מסמך: פנייה מקדמית לממשלת ישראל בדרישה דח

מסמך 2

מסמך: נספח א - רשימת שמות נבחרי ונבחרות הצי